

Д/р
15885

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(повне найменування вищого навчального закладу)

Філологічний факультет
(повне найменування інституту/факультету)

Кафедра прикладної лінгвістики
(повна назва кафедри)

Дипломна робота

бакалавра

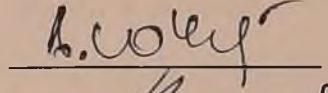
на тему:

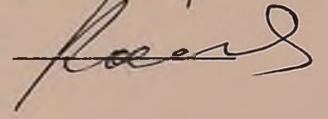
«Лексичні одиниці молодіжного сленгу на позначення процесів і явищ мовлення та розваг (експериментальне дослідження)»

«The lexical units of youth slang for the designation of processes and phenomena of speech and entertainment»

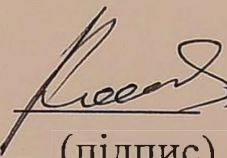
Виконала: студентка *денної* форми навчання
напряму підготовки 6.020303 Філологія

Добровольська Олена Дмитрівна

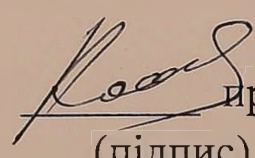
Керівник: к. філол. н., доц. О. Ю. Семененко

Рецензент: д. філол. н., проф. Н. В. Кондратенко

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 9 від 16 травня 2017 р.

Завідувач кафедри
 проф. Кондратенко Н.В.
(підпис)

Захищено на засіданні ЕК № 5
протокол № 1 від 15 червня 2017 р.
Оцінка відм. 1 А 190
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Голова ЕК
 проф. Кондратенко Н.В.
(підпис)

Одеса – 2017

432410

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Сленг як невід'ємний фактор соціального розвитку суспільства	
1.1 Сленг в системі мови.....	6
1.2 Проблема визначення терміну "сленг".....	11
1.3 Дослідження сленгу: сучасні погляди.....	12
1.4 Функціонування сленгу в системі мови.....	16
Розділ 2. Місце молодіжного сленгу серед інших соціальних діалектів	
2.1 Вікові межі поняття "молодь" та способи дослідження молодіжного соціолекту.....	19
2.2 Диференціація понять арго – жаргон – сленг.....	25
2.3 Словотвір в молодіжному сленгові.....	27
Розділ 3. Експериментальне дослідження	
3.1 Методика проведення експерименту.....	30
3.2 Результати експериментального дослідження.....	34
Висновки.....	37
Список використаної літератури.....	39
Додатки	

ВСТУП

Кінець XX – початок XXI ст. характеризувався демократиційними процесами у царині мовного самовираження людини, вивільненням творчих ресурсів мовної особистості, що стало наслідком тяжіння сучасного мовлення до нестандартної лексики. Оскільки мова в процесі спілкування виконує не лише комунікативну функцію, а й впливову, вона посилює емотивні, прагматичні та волонтеративні інтенції мовця. У зв'язку з тим, що мова вважається засобом самоствердження, спостерігається тенденція до застосування незвичайних, колоритних слів. Настанова на емоційність та експресивність у словесному вираженні змушує мовців звернутися до розмовної лексики, а саме до сленгу, який найповніше відповідає зазначеним вимогам.

Можемо виокремити декілька чинників, які спричинили виникнення та бурхливий розвиток сленгу: професійна орієнтація мовця; прагнення молоді до самовираження й визначення свого місця серед суспільства; бажання, а іноді й необхідність приховати свої слова чи дії від інших. Психологічною основою виникнення сленгу у певних групах носіїв мови є їх бажання бути дотепними, прагнення вразити співрозмовника експресивним та сучасним висловлюванням; виявити зневагу або байдужість до предмета висловлювання, уникнути звичних, затертих слів і виразів.

А. К. Бабіна стверджує, що сленг охоплює практично всі сфери життя, всі ситуації, оскільки сленгове слово народжується як результат емоційного ставлення мовця до предмету розмови. Сленг – це постійний словотвір, в основі якого лежить принцип мовної гри. Нерідко саме комічний, ігровий ефект є головним в сленговому тексті. Молоді важливо не тільки "що сказати", а й "як сказати", щоб бути цікавим співрозмовником [1: 3].

Отже, на формування сленгу впливають, з одного боку, чинники психологічного та соціально-символічного характеру, пов'язані зі смислотворчою діяльністю і психологією протесту, а з іншого – лінгвістичні чинники, пов'язані з реалізацією принципу мовної економії. Тому сленг сприймається як лінгвістична

категорія, що спирається на цілий комплекс психічних, соціальних і внутрішньомовних факторів та зумовлюється емотивною й естетичною функціями мови.

Слід зазначити, що у мовознавстві не існує чіткого розуміння сленгу, оскільки лексика будь-якої мови поділяється на літературну і нелітературну. До літературної належить: книжна лексика, розмовна лексика і нейтральна лексика. До нелітературної – вульгаризми, жаргонізми, професіоналізми і сленг. Ця частина лексики відрізняється своїм розмовним та неофіційним характером.

Сам термін "сленг" у перекладі з англійської мови означає мовлення соціально або професійно відокремленої групи на протигагу російській мові і є варіантом розмовного мовлення.

Актуальність дослідження зумовлюється інтенсивністю поповнення сучасного молодіжного сленгу новими одиницями в кінці ХХ початку ХХІ ст. Характерною особливістю сленгу є його швидка мінливість, яка пояснюється зміною поколінь. Однією з причин такого оновлення є стрімкий розвиток життя. Майже в усіх матеріалах, в яких йде мова про життя молодих, наявні сленгові слова. Газети, телебачення, інтернет – цінні джерела, тому що вони відображають сучасний стан мови. Поширена сленгова лексика потрапляє в них дуже швидко, що дає нам змогу об'єктивно судити про її частотність. Тенденція стрімкого розвитку мови та інтерес до нових форм сучасної мови і зумовлює актуальність нашої роботи.

Об'єктом дослідження є молодіжний сленг та процес функціонування сленгізмів в мовленні українців.

Предметом є особливості використання лексичних одиниць молодіжного сленгу.

Мета дослідження полягає в характеристиці сленгу як складової нелітературної лексики та в дослідженні процесу виникнення сленгу як мовного явища.

Поставлена мета передбачає необхідність розв'язання таких *завдань*:

1. обґрунтувати обсяг поняття "сленг", з'ясувати його зв'язок з іншими соціолектами;
2. розглянути сучасні погляди на дослідження сленгу як явища;
3. простежити функціонування сленгу в системі мови;
4. розмежувати поняття "арго – жаргон – сленг";
5. на прикладах розглянути основні шляхи поповнення мови новими одиницями сленгу.

Матеріалом дослідження слугували 25 одиниць сучасного молодіжного мовлення в українській мові.

Мета та завдання дослідження зумовили використання відповідних *методів*. У роботі застосовано метод синхронного лінгвістичного опису, що включає спостереження, порівняння, узагальнення теоретичного матеріалу. Метод статистичного аналізу використано для з'ясування деяких кількісних характеристик. Метод лексико-семантичної вибірки – для вибору та аналізу конкретних лексичних одиниць. Метод асоціативного експерименту був використаний для аналізу мотивації реципієнтів.

Теоретичне значення роботи полягає в подальшій розробці питань, пов'язаних в вивченні ролі молодіжного сленгу в сучасній українській мові.

Практична цінність дослідження обумовлена можливістю використовувати її результати в лексикографічній практиці.

Структура роботи. Дипломна робота містить вступ, два розділи (перший розділ "Сленг як невід'ємний фактор соціального розвитку суспільства", другий розділ "Місце молодіжного сленгу серед інших соціальних діалектів") та третій розділ "Експериментальне дослідження", висновки та список використаної літератури.

Апробація роботи. Робота була апробована на III Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції "Дослідження та впровадження в навчальний процес сучасних моделей викладання іноземної мови за фахом".

ВИСНОВКИ

Мова є специфічною формою дійсності. Вона дуже швидко реагує на зміни, що пов'язані з виникненням інших культурних орієнтирів та цінностей. Сленг виникає не лише як окремий шар національної мови, який відображає рівень розвитку суспільства, він стає однією з форм існування української мови. З плином часу темп життя прискорюється і виникає потреба в своєрідному словесному коді. Таким чином, деяким протестом проти узвичаєних соціальних, етичних, мовних норм стає сленг. Особливу увагу в нашій роботі було приділено саме молодіжному сленгу, оскільки молодь є найбільшими прихильниками нелітературної мови, яку вони вважають засобом самоствердження серед суспільства.

Проаналізувавши різні дефініції поняття "сленг", ми можемо подати визначення. Сленг є особливим шаром мови, який ґрунтується на закономірностях національної мови і характеризується відкритістю, загальновідомістю, динамічністю та експресивністю. Більшість вчених погоджується із думкою про умовність виокремлення молодіжного сленгу як предмету дослідження, пояснюючи це розмитістю його меж. Відмінними рисами молодіжного сленгу постають: тематична спрямованість на реалії буття молоді, вікова обмеженість, надмірна вульгаризація, велика кількість неологізмів.

На основі аналізу праць лінгвістів, які займалися проблемами молодіжного сленгу, визначено приблизно вікові межі носіїв молодіжного соціолекту – 13–35 років. Вікові межі періоду молодості чітко визначити досить важко, потрібно враховувати соціально-психологічні властивості особистості, вчені одноголосно вказують на важливість стадії соціалізації для молодого людини. Також обов'язково треба зважати на культурно-історичні умови розвитку особистості.

Сленг слід диференціювати від арго та жаргону. Жаргон є мовною формою, яка обслуговує невелике коло людей, об'єднаних спільною діяльністю. Він, як і сленг, відрізняється від арго тим, що вони зрозумілі пересічним мовцям, є надбанням

відкритих соціально-професійних груп й не виконують функції умовності, відмежування, однак на відміну від сленгу жаргон не виходить за певні рамки групи. Сленг у порівнянні з арго і жаргоном, є явищем поширеним, не обмеженим певними рамками. Таким чином, полідовність вживання понять арго – жаргон – сленг є логічною.

Проаналізувавши словниковий склад молодіжного сленгу, ми дійшли до висновку, що виникнення молодіжного сленгу було зумовлено, насамперед, швидким темпом технічного прогресу, який бере початок з американської культури. Молодь найчастіше наслідує англіцизми, які використовує в своєму мовленні. Наприклад, *бойфренд* замість *хлопець*, *ок* замість *добре*, *вікенд* замість *вихідний* тощо. Як бачимо, ці лексеми не лише характеризують мовлення молоді, а й увиразнюють його.

Також ми виокремили 3 способи словотворення:

- 1) повне запозичення (калькування);
- 2) аббревіація фраз;
- 3) безафіксний спосіб.

Завдяки яким встановили, що більшість сленгізмів утворена шляхом повного запозичення (калькування) з англійської мови. Наприклад, *пост*, *реліз*, *віфі*, *скріншот*, *френд*, *фейк*, *пліз* тощо.

На основі результатів асоціативного експерименту, ми виявили, що сучасна молодь тяжіє до вживання сленгових одиниць, що насамперед пов'язано із комп'ютеризацією і розвитком інтернет-ресурсів. Таким чином, можемо припустити, що майбутнє сленгу повністю залежить від молоді, її участі в сучасних явищах та подіях. Молодіжний сленг відображає проблеми суспільства і показує зміни в світі в цілому, що знаходить свій відбиток не лише в мові, а й у мовленні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабина А. К. Краткая характеристика молодежного сленга [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://annababina/narod.ru/resume/html/>
2. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу / В. В. Балабін. – К. : Логос, 2002. – 315с.
3. Бондалетов В. Д. Социальная лингвистика / В. Д. Бондалетов. – М. : Просвещение, 1987. – 380 с.
4. Борисенко Н. Д. Гендерний аналіз у лінгвістиці / Н. Д. Борисенко. – Ж. : Поліграфічний центр ЖДПУ, 2000. – 260 с.
5. Гальперин И. Р. О термине “слэнг” / И. Р. Гальперин // Вопросы языкознания. – 1956. – № 6. – 161 с.
6. Грабовий П. М. Когнітивні параметри українського молодіжного сленгу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe
7. Грачев М. А. Арготизмы в молодёжном жаргоне / М. А. Грачев // Русский язык в школе. – 1996. – №1. – 78 – 85 с.
8. Дмитрієв С. В. Номінація особи у контексті лінгвокультурної картини світу носіїв українського сленгу / С. В. Дмитрієв // Мова: Науково-теоретичний часопис з мовознавства / гол. ред. Д. С. Іщенко. – Одеса: Астропринт, 2012. – № 18. – 16 – 21 с.
9. Довгаль Є. А. Молодіжний сленг: щодо проблеми класифікації сленгізмів [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Uproz/2011_13/u1113dov.pdf
10. Климкова Л. А. Ассоциативное значение слов в художественном тексте / Л. А. Климкова // Филологические науки. – 1991. – №1. – 45–54 с.
11. Кон И. С. Психология ранней юности: Книга для учителя / И. С. Кон. – М. : Просвещение, 1985. – 255 с.

12. Крысин Л. П. Социолінгвістическіе аспекти изучения современного русского языка / Л. П. Крысин. – М. : Наука, 1989. – 188с.
13. Крэйн У. Теорії розвитку. Секрети формування личности. 5-ое международное издание / У. Крэйн. – СПб. : прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. – 512 с.
14. Левикова С. И. Молодёжный сленг как своеобразный способ вербализации бытия [Электронный ресурс] // Режим доступа:
<http://www.philology.ru/linguistics2/levikova-04.htm>
14. Леонтьев А. А. Язык, речь, речевая деятельность / А. А. Леонтьев. – М. : Просвещение, 1969. – 214 с.
15. Мартос С. А. Молодіжний сленг: комунікативний аспект / С. А. Мартос // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": Збірник наукових праць. Випуск II. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. – 199 – 202 с.
16. Масенко Л. Усні форми побутування мови. Явище вульгаризації мови [Електронний ресурс] // Режим доступа: http://www.ji.lviv.ua/n35texts/masenko-usni_formy.html
17. Орлова В. В. Методы комплексного исследования и оценки положения молодежи в обществе: учеб пособие / В. В. Орлова. – Томск, 2013. – 224с.
18. Орлова Н. О. Сленг vs жаргон: проблема дефиниции // Ярославский педагогический вестник. — Ярославль: Ярославский государственный педагогический университет имени К. Д. Ушинского, 2004. – № 3 (40) [Электронный ресурс] // Режим доступа:
http://vestnik.yspu.org/releases/novye_Issledovaniy/24_6/
19. Панова Р. Ю. Психологічні функції ненормативних мовленнєвих конструктів у комунікативній поведінці студентської і учнівської молоді / Р. Ю. Панова. – Донецьк, 2008. – 167 с.
20. Позняков О. Соціально-вікова група «молодь» як носій специфічного мовно-комунікативного зразка [Електронний ресурс] // Режим доступа:
<http://194.44.152.155/elib/local/1040.pdf>

21. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка / А. И. Смирницкий. – М. : Издательство литературы на иностранных языках, 1956. – 260 с.
22. Шапочкіна О. В. Дефініційна характеристика молодіжного сленгу сучасної німецької мови [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2013/definitijna-harakterystyka-molodizhnoho-slenhu-suchasnoji-nimetskoji-movy>
23. Шумейко А. Сучасний український сленг: конотативний аналіз / А. Шумейко. – К. : Дивослово, 2011. – 31 – 34 с.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

24. Мокиенко В. М. Большой словарь русского жаргона / В. М. Мокиенко, Т. Г. Никитина. – СПб. : Норинт, 2001. – 720 с.
25. Никитина Т. Г. Молодежный сленг: Толковый словарь: Более 12000 слов, свыше 3000 фразеологизмов / Т. Г. Никитина. – М. : Астрель-Б.м. : АСТ, 2003 г. – 912 с.
26. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – П. : Довкілля-К, 2010. – 844 с.
- Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / уклад.
27. Л. О. Пустовіт, О. І. Скопенко, Г. М. Сjuta, Т. В. Цимбалюк / за ред. Л. О. Пустовіт. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.
- Словник сучасного українського сленгу / за ред. Т. Кондратюк. – Х. : Фоліо, 2006. – 350 с.
28. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови: містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 496 с.
29. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь / В. Н. Ярцева. – М. : Советская Энциклопедия, 1990. – 685 с.
30. Fries Ch. Introduction to American College Dictionary. N.Y. : New American Library, 1947. – p. 52

31. Partridge E. Slang Today and Yesterday. London : Routledge and Kegan Paul, 1979. – p. 2
32. Spears Richard A. Slang and Euphemism. N.Y. : New American Library, 1982. – p. 10 – 11
33. Словарь современной лексики, жаргона и сленга [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.slovonovo.ru/>

Вік:

Стать:

Освіта:

Мова:

Прочитайте, будь-ласка, лексеми молодіжного сленгу. Запишіть 1–2 асоціації, котрі першими спануть Вам на думку.

YOLO	
хештег	
дратуге	
нуб	
кек	
фоловер	
ОМГ	
інфасотка	
скріншот	
ЛОЛ	
вписка	

авка	
фітоняшка	
кличко	
зашквар	
вейпер	
лайфхак	
жиза	
челендж	
аутфіт	
шавуха	
мейнстрім	
вангую	
хейтер	
пікап	

Способи словотворення молодіжного сленгу

